

Sant Joan-Babilònia-92

La Caixa d'Estalvis d'Alacant i Múrcia, la corporació de la ciutat i el capital privat duen avant un projecte de dimensions faraòniques. Alacant no desitja quedar-se arrere en la correguda del 92 i aposta per una macroubanització que suposarà la puntilla per a la platja de Sant Joan.

I. López

D'uns quants quilòmetres d'extensió, rectilínia i summament tranquil·la a l'hivern, la platja de Sant Joan ha estat, junt amb la salvatge costa dels Arenals, la badia dels Dotze Ponts i la petita i pròxima del Postiguet, la gran platja de sempre dels alacantins.

Ampla i amb una finíssima arena avellana, també ha estat, des que va començar el segle, una fruita exquisida per als especuladors. Continua al costat de la seua mar, però darrere d'una muralla impenetrable de piràmides per llogar i gratacels d'estiu. Aquesta història, però, es remunta a l'any 1911.

Aquell any entra en funcionament el tram ferroviari Alacant-la Vila Joiosa del tren *botijo*, el popularíssim trenet de la Marina. Amb ell es va obrir una comunicació importantíssima que immediatament esguitaria l'ajuntament alacantí de sol·licituds per a construir. La costa quasi infinita que arranca des de l'acollidora Albufereta i acaba en la plaça del Trajo, al costat del Campello, passant pel Cap de l'Horta i el seu far naïf, aviat començarà a rebre el primer formigó.

Les millors fortunes s'hi construeixen aleshores solitaris

xalets d'arquitectura hollywoodiana. Les butxaques en alça de la indústria tèxtil alcoiana i de la sabata d'Elda s'apleguen a Sant Joan, al costat de naviers alacantins, famosos rendistes i jugadors de tennis moderníssims. Com en una targeta de l'oci victorià. Xalets immaculats, blancs, bastits al costat de la mar i la vella horta de les oliveres i els garrofers, que el 1914 ja arribaven al centenar just.

La ciutat satèl·lit

La Compañia Nacional de Industrias del Turismo, amb seu a Barcelona, va ser pionera en el descobriment de la platja. Però no va poder ser-ho en l'explotació. El seu projecte de construcció d'un gegant hotel-balneari, estil Sant Sebastià, Niça o Capri, presentat a la corporació alacantina el 1926, va impulsar, però, una comissió

municipal i despertà nombroses esperances econòmiques entre senyors d'Alacant i de Barcelona. Alentides pels nombrosos tràmits burocràtics, les il·lusions es van apagar, finalment, el 1931, quan la República entrava per les urnes als ajuntaments i un altre equip municipal n'ocupava les regidories.

Dos anys després, al gener de 1933, el Congrés dels Diputats estava atent a les paraules del ministre socialista Indalecio Prieto. «Convé explotar de manera més adequada la platja de Sant Joan —assenyalava—, amb el foment del turisme d'hivern i el d'estiu». A parer del titular d'Obres Públiques, «magnífica per al repòs pel seu allu-

Un nou projecte faraònic es gesta prop d'Alacant.

nyament del tràfec urbà» i «magnífica, per l'extensió». El seu projecte —«el traçat d'una insuperable ciutat satèl·lit»—, que comptava des d'Alacant amb el suport de l'alcalde Llorenç Carbonell, era aprovat al juliol de 1933. Abans, al juny, el president Manuel Azana, havia disparat la traca inaugural de la nova carretera de la platja. L'endemà de la nit de Sant Joan. La correguda immobiliària havia començat.

El babilònic projecte de ciutat satèl·lit havia de llançar sobre el litoral quasi desèrtic des d'un aeroport fins a un centre esportiu, passant per balnearis, una pila d'habitatges, camps de golf i un colossal hotel. Al novembre de 1933, l'arquitecte madrileny Pedro Maguruza Otano rebia el primer premi pel seu avantprojecte, en un concurs ben disputat.

Un entramat d'escales i acotacions contemplaven l'edificació d'un densíssim microcosmos urbà, on, segons el projecte del premiat, s'aplegarien, entre «casinos, llocs d'esplai, piscines de natació, grans hotels i embarcadors per a refugi de petites embarcacions», entre «vint mil i vint-i-cinc mil forasters». Tot això el convertiria en un dels més importants centres de turisme «del litoral espanyol».

En els plans entrava també l'edificació de diversos mercats escampats per la zona, una biblioteca, un museu regional, un estadi de futbol, un gran aquari i unes quantes escoles. Amb una gran diagonal que, amplíssima i vorejada de palmeres, hauria de ser-ne la via respiratòria. L'avantprojecte mai no va arribar a ser una realitat. A causa de la guerra. Allò que en aquell moment era un somni per a una ciutat galàctica, inflada d'estiuejants de la Meseta, però ordenada i racional, va acabar veient la llum, però, a partir dels setanta, sota formes urbanístiques caòtiques i l'especulació més depredadora.

Una costa esgotada

La meitat dels propietaris dels apartaments dels pocs xalets supervivents i dels pisos de cartó que cobreixen ja tota la platja de Sant Joan són alacantins. La resta són fonamentalment madrilenys i alguns bascos en la tem-

porada freda. El 1975 va ser quan la platja, atacada ja com tota la costa pel desenrotllisme deforme dels setanta, rebé de ple la imparable maquinària de la construcció. Una empresa va invertir i va construir majoritàriament en la zona: Alicante Urbana. Posteriorment, es va fusionar amb una altra firma treballadora de la costa, Akranova, i, amb nous socis, en Alinova. Promotora que actualment gestiona una utopia immobiliària: seguir construint malgrat que el terreny ja està esgotat.

En primera línia de la platja, enfront

gades en aquests mesos a Sant Joan.

La indústria immobiliària fa córrer anualment en la costa meridional quasi setanta mil milions de pessetes. Els plans d'ordenació urbana deixen, a parer dels agents de la propietat d'Alacant, «cada vegada menys espai per a les edificacions». Però Sant Joan encara no ha abandonat el punt de mira de les grans conquestes turístiques.

La recent donació del distintiu europeu «Bandera blava», concedit per la Fundació d'Educació Ecològica de la CEE, curiosament ha anat com a anell

Segons la Universitat d'Alacant, «l'ús de la costa ja ha estat superat».

de la mar, ja és impossible bastir res. Tret d'un quiosc de gelats o una botiga de barrets mexicans. Tot és edificat, cobert. L'Institut Geogràfic, dependent de la Universitat d'Alacant, feia públic, fa unes setmanes, per boca del professor Fernando Vera, un informe ben clar: «Hem superat la capacitat d'ús de la costa». Les raons adduïdes se centraven en la «saturació de l'ecosistema de la franja costanera», en intentar obtenir «guanys ràpids amb el turisme». Una economia «que afecta seriosament l'equilibri ecològic costaner», ecosistema que no s'ha tingut en compte en la correguda de l'especulació urbana.

Trenta mil pessetes pot costar el metre quadrat en els solars de tercera regional que encara són verges en plena horta marítima. Encara que el rècord de les platges del sud l'ostenta Benidorm, amb un quart de milió per caseta amb dret a cuina al juliol i a l'agost. La població augmenta cinc ve-

a dit per a revalorar, encara més, l'interès immobiliari per aquesta platja. Una zona que, ràpidament, pot esdevenir una peça clau de l'Alacant-92. D'entrada, al setembre començaran les obres d'un nou enginy pseudo-platger, Acupolis. Diuen que el nou parc —considerat d'«interès públic per a la ciutat» per la corporació alacantina— donarà treball segur a prop de cent cinquanta persones i auxiliar a unes altres dues-centes.

Encara que allò que se'n sap ja de ben segur és que ocuparà una extensió de 200.000 metres quadrats i tindrà un aparcament amb capacitat per a 3.000 vehicles. El gran parc aquosportiu hi invertirà més de mil milions de pessetes i es farà amb la poca herba que ha aconseguit sobreviure a la urbanització en la zona. Però no tindrà ni punt de comparació amb l'immens projecte espacial que ja comença a ser realitat. Un complex urbanístic colossal que, si segueix avant, rescatarà de la

pols dels arxius municipals i dels calaixos del MOPU la imaginada ciutat satèl·lit de Prieto, Carbonell o Magurza. Una obra que, per a 1992, podria transformar-se en la major urbs turística de tot l'estat.

La guinda final

Sobre tres milions de metres quadrats, ni més ni menys, s'estendria, en ple camp i al fons de la platja, l'únic sector que no ha estat castigat, un futur homenatge a Nova York, impulsat per la Caixa d'Estalvis d'Alacant i Múrcia, i que compta amb el suport total de l'Ajuntament. La iniciativa privada també forma part de les converses i diversos grups immobiliaris ja han començat a apuntar-s'hi amb el desig, manifestat a través del president del Col·legi d'Agents de la Propietat, Enric Llopis, de no quedar-ne al marge i d'evitar com siga que el projecte no quede com un monopoli de la Caixa, propietària del noranta per cent dels solars. S'hi ha presentat, també, la competència àrab, que ja ha començat a interessar-se per la futura reserva urbana.

Fonts municipals desitgen ajornar fins al final de les converses tripartites qualsevol declaració oficial sobre el tema i es reserven per a desembre la «notícia bomba» que cobrirà les primeres planes de tots els diaris. El Pla General d'Ordenació Urbana no presenta cap problema i la mastodòntica obra ja ha començat a anunciar-se. Amb dades i xifres esborronadores. En una zona on el paisatge està desertificant-se a cent per hora.

L'obra comprèn un jardí botànic, un zoològic i un circuit hípic, dins un immens parc natural; un camp de tir, un estadi olímpic de deu carrils, una piscina també olímpica coberta, i una altra a l'aire lliure, que, juntament amb un gran polisportiu, constituïran un monument a la Ciutat dels Esports. Un palau de Congressos i Exposicions, un pavelló de fires i una Universitat d'Estiu, al costat d'un camp de golf de més de mig milió de metres quadrats, un càmping de primera categoria i una àrea comercial superior als dos-cents establiments. També un parc aquàtic, un teatre-auditori i un parc d'atraccions. Fins aquí el comerç, la gimnàstica i la cultura.

Pel que fa a l'economia, la inversió immobiliària se centrarà especialment en la construcció de quasi quinze mil nuclis habitables, entre apartaments, torres i *bungalows*. A més de diversos hotels, que podrien oferir, al cent per cent de l'ocupació, prop de tres milions de places al llarg d'un any. En unes deu mil places d'allotjament diari total.

Només la variació del traçat del trenet de la Marina per adaptar el sòl a les construccions arriba als 1.400 milions de pessetes. Un pressupost baix si es compara amb el cost total de la inversió: un quart de bilió de pessetes.

La compra dels terrenys costarà més de dos mil milions; la ciutat esportiva, prop dels mil cinc-cents; el palau de congressos i exposicions, els mil sis-cents; la Naturàlia, mil milions i uns altres mil més el camp per a jugadors de golf.

Una vegada acordades les inversions

i tancats els pactes comercials, un concurs d'àmbit internacional esperarà les idees urbanístiques i arquitectòniques que adequaran a la realitat l'astronòmica obra. Amb una estratègia immobiliària clara: acabar per a l'any de l'Olimpiada la primera part de les obres i, per al futur segle XXI, concretament per al 2.004, la segona i definitiva.

Tot hauria de començar, segons aquest càlcul, en 1990. Crèdits multimilionaris, una amplíssima emissió d'accions i altres diverses fórmules finançarien la ciutat, l'explotació de la qual correrà a càrrec d'una fundació presidida per l'alcalde d'Alacant, ara Josep Lluís Lassaletta, i que comptaria amb la presència d'altres variades institucions ciutadanes.

La corporació de la capital està «entusiasmada amb la idea». Particularment, la regidoria de Turisme, que brega per «situar Alacant en la primera línia de l'oferta turística internacional», la mateixa filosofia que ja sobrevolava els projectes perduts de la República. A tal fi caldria, segons fonts municipals, «atraure el turisme que ve destinat a Benidorm i potenciar el creixement de l'hivernal, per aconseguir una estabilitat de visitants al llarg de l'any o impedir una caiguda brusca en la temporada baixa. «Convertir Alacant en la capital europea d'exposicions i congressos» i potenciar un enclavament ideal, «com la nostra platja de Sant Joan». La ciutat satèl·lit que mai no va nàixer ja ha començat a córrer darrere de la flama olímpica de la Barcelona-92. □

9, 10, 11 i 12
D'OCTUBRE

TREN DE LES NACIONS '87

TOTHOM A ESTRASBURG

Seu del Parlament Europeu

LLIUREM LES 100.000 SIGNATURES PEL CATALÀ

EIXIDES DES DE VALÈNCIA I BARCELONA

INFORMACIÓ I VENDA DE TIQUETS:

Carrer de Dalt, 32-1a - 46003 València - (96) 331 04 20
Passatge de Crèdit, 7 pral. - 08002 Barcelona (93) 317 67 28

CRIDA A LA SOLIDARITAT EN DEFENSA DE LA
LLENGUA, LA CULTURA I LA NACIÓ CATALANES